

DATOS IDENTIFICATIVOS

Teoría e método da arqueoloxía

Materia	Teoría e método da arqueoloxía			
Código	004G740V01323			
Titulación	PCEO Grao en Turismo/Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Pérez Losada, Fermín Emiliano Valle Abad, Patricia			
Profesorado	Pérez Losada, Fermín Emiliano Rodríguez Núvoa, Alba Antía Valle Abad, Patricia			
Correo-e	patricia.valle.abad@gmail.com fermin@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/course/view.php?id=988			
Descripción xeral	Introducción xeral á Arqueoloxía como disciplina ou ciencia histórica específica nas súas dimensións teórica, práctica e patrimonial. Estudo da especificidade e características da evidencia arqueoloxica.			
	Explicación, comprensión e aplicación da metodoloxía arqueoloxica como medio de coñecemento histórico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado

Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico

Contidos

Tema

1.- Dimensión teórica da Arqueoloxía	1.1. Definición e conceptos. 1.2. A evidencia arqueoloxica. 1.3. Desenvolvemento histórico: do «anticuarismo» á nova arqueoloxía.
2.- Dimensión metodolóxica da Arqueoloxía	2.1. Prospección arqueoloxica. 2.2. Escavación arqueoloxica. 2.3. Analítica e interpretación do rexistro arqueolóxico.
3.- Dimensión patrimonial da Arqueoloxía	3.1. Valores, posesión e función social do patrimonio arqueolóxico. 3.2. Conservación, musealización e xestión do patrimonio arqueolóxico.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	23	23	46
Eventos científicos	2	0	2
Prácticas de laboratorio	15	15	30

Seminario	3	3	6
Exame de preguntas obxectivas	3	30	33
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas 1		16	17
Estudo de casos	3	12	15
Observación sistemática	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos sobre a materia.
Eventos científicos	Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas desde o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación práctica dos coñecementos e de adquisición de habilidades procedementais, utilizando aparellos (ordenador, estereoscopio, teodolito etc.) e manexando materiais (programas informáticos, cartografía, fotografía aérea etc) propios da metodoloxía arqueoloxica. Desenvolveranse no laboratorio de Arqueoloxía (LAUV) e nos terreos do campus próximos á facultade.
Seminario	Actividades en grupo reducido enfocadas ao traballo sobre un tema específico e concreto, especialmente a resolución de exercicios e casos prácticos sobre o tema.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas metodolóxicas sobre as actividades prácticas (laboratorio, exercicios). O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia Moodle (todo o alumnado), seguimento no laboratorio (alumnado presencial), aula e-meeting ou Campus Remoto (alumnado non presencial).
Lección maxistral	Resolución de dúbidas sobre os contidos expostos nas sesións maxistrais. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia Moodle (todo o alumnado), seguimento na aula (alumnado presencial), aula e-meeting ou Campus Remoto (alumnado non presencial).
Seminario	Resolución de dúbidas sobre os contidos da materia, os exercicios prácticos e a revisión das probas de avaliación. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia Moodle (todo o alumnado), seguimento na aula e no laboratorio (alumnado presencial), aula e-meeting ou Campus Remoto (alumnado non presencial).
Eventos científicos	Información e asesoría personalizada sobre os eventos docentes eou divulgativos que teñan lugar durante o curso. O seguimento realizarase a traveso dos seguintes recursos: plataforma de teledocencia Moodle (todo o alumnado), seguimento na aula e no laboratorio (alumnado presencial), aula e-meeting ou Campus Remoto (alumnado non presencial).

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Os contidos expostos nas sesións maxistrais serán avaliados mediante unha proba escrita de resposta curta (exame tipo test). Haberá dous exames parciais amáis do exame final de cada convocatoria. Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	50	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	As prácticas de laboratorio serán avaliadas mediante a entrega dun relatorio ou memoria de prácticas. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, incluíndo especialmente os resultados dos exercicios prácticos realizados. Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	30	
Estudo de casos	Actividades en grupo reducido sobre temas específicos e concretos serán avaliadas mediante a entrega de exercicios (comentarios de texto, análises estratigráficas, etc). Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	10	

Observación sistemática	Participación activa nas clases teóricas e prácticas, tanto sexa na modalidade presencial como na semipresencial (seguimento da materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle). Avaliación dos resultados da aprendizaxe "Formación para interpretar adecuadamente as sociedades do pasado" e "Emprego correcto dos conceptos, terminoloxía e métodos de análise e interpretación das sociedades preestatais e do cambio histórico"	10
-------------------------	---	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudiantes que se acollan á modalidade semipresencial poderán seguir a materia a través do Curso Virtual na plataforma de teledocencia Moodle, da Universidade de Vigo, que permitirá o acceso aos materiais precisos para a adquisición das competencias e consecución dos resultados da aprendizaxe, tanto nos seus contidos teóricos como prácticos.

Especificaranse as metodoloxías docentes, as actividades de avaliação, xunto co calendario de entrega (presencial ou remota) que quedará claramente establecido. As actividades que requirian presencialidade serán substituídas por outras que permitan acceder á mesma porcentaxe da nota. O seguimento individualizado da participación do alumno a traveso das TIC farase a partir das ferramentas propias da plataforma (participación, estatísticas de acceso, realización de probas ou exercicios en liña, etc.). A utilización dos materiais postos a disposición do alumnado a través de MooVi deberá respectar os dereitos de autor/a e serán cualificados cun cero calquera proba ou exame nos que se "copien no sustancial obras alleas, dándoas como propias" (dle-rae).

Todas as sesións de lección maxistral do profesor e de exposicións/presentacións dos alumnos serán gravadas en video. Estas gravacións quedarán a libre disposición dos alumnos a través da plataforma Moodle, onde poderán visualizalas asíncronamente no momento que estimen oportuno.

O estudiante deberá cumplir os requisitos mínimos de presencialidade necesarios para a avaliação continua. Asimesmo deberá acudir ás probas que o docente dispoña como imprescindibles.

Todo o alumnado ten dereito a ser avaliado mediante unha proba de avaliação final, consistente nun exame dos contidos da sesión maxistral (50%), nunha proba de estudio de caso (10%) e mais na entrega dun relatorio/memoria de prácticas (30%) ou ben traballo alternativo equivalente a acordar co profesor. Tamén se contabilizará a asistencia ás clases e actividades prácticas (10%), tanto sexa no modo presencial como semipresencial.

Para aprobar a materia (e facer media ponderada coa avaliação das prácticas) é preciso obter no exame unha nota igual ou superior ós 4 puntos. Tamén será preciso ter presentado alomenos un tercio das actividades prácticas.

Idénticas condicións rexen para a segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

RENFREW, C.; BAHN P., **Arqueología. Teorías, Métodos y Práctica**, Akal, 1993

BENDALA GALAN, M., **La Arqueología**, Salvat, 1991

GUTIERREZ LLORET, S., **Arqueología. Introducción a la historia material de las sociedades del pasado**, Universidad de Alicante, 2001

CARANDINI, A., **Historias en la tierra. Manual de excavación arqueológica**, Crítica, 1993

DOMINGO, I.; BURKE, H.; SMITH, C., **Manual de campo del Arqueólogo**, Ariel, 2007

FRANKOVICH, R.; MANACORDA, D. (Eds.), **Diccionario de arqueología : temas, conceptos y métodos**, Crítica, 2001

GONZALEZ RUIBAL, A.; AYÁN VILA, X., **ARQUEOLOGIA: UNA INTRODUCCION AL ESTUDIO DE LA MATERIALIDAD DEL PASADO**, Alianza Editorial, 2018

Bibliografía Complementaria

ALCINA FRANCH, J., **Diccionario de arqueología**, Alianza, 1998

GAMBLE, C., **Arqueología básica**, Ariel, 2008

RENFREW, C.; BAHN P., **Arqueología. Conceptos clave**, Akal, 2008

FERNANDEZ MARTINEZ V., **Teoría y Método de la arqueología**, 2ª, Síntesis, 2000

MCINTOSH, J., **Guía práctica de arqueología**, Blume, 1987

CABALLERO ZOREDA, L. y ESCRIBANO VELASCO, C. (Eds.), **Arqueología de la Arquitectura. El método arqueológico aplicado al proceso de estudio y de intervención en edificios históricos**, Junta de Castilla y León, 1996

HARRIS, E. C., **Principios de estratigráfica arqueológica**, Crítica, 1991

NIETO PRIETO, F. J., **Introducción a la Arqueología Subacuática**, CYMYS, 1984

ROSKAMS, S., **Teoría y práctica de la excavación**, Crítica, 2002

DANIEL, G., **Historia de la Arqueología. De los Anticuarios a V. Gordon Childe**, Alianza, 1974

GRAN-AYMERICH, E., **El nacimiento de la arqueología moderna 1798-1945**, Universidad de Zaragoza, 2001

MANNONI, T.; GIANNICHELLADA, E., **Arqueología. Materias, objetos y producciones**, Ariel, 2007

BALLART, J., **El patrimonio histórico y arqueológico: valor y uso**, Ariel, 1997

PEREZ-JUEZ GIL, A., **Gestión del Patrimonio Arqueológico**, Ariel, 2006

HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, F., **El patrimonio cultural: la memoria recuperada**, 2002

RODRIGUEZ TEMIÑO, I., **Arqueología urbana en España**, 2004

RI POLL LOPEZ, Sergio (Coord), **La Prehistoria y su metodología**, 2^a, UNED, 2014

CLINE, Eric H., **Tres piedras hacen una pared. Historias de la Arqueología**, Crítica, 2018

RUIZ ZAPATERO, G. (Dir), **El poder del pasado. 150 años de arqueología en España**, Ministerio Cultura, 2018

GARCÍA DÍAZ, M.; ZAPATA PEÑA, L., **Métodos y técnicas de análisis y estudio en arqueología prehistórica**, UPV, 2013

MINGUEZ GARCIA, M.; CAPDEVILA MONTES, E. (Coords), **Manual de Tecnologías de la Información Geográfica aplicadas a la Arqueología**, Comunidad de Madrid, 2016

FERNANDEZ MARTINEZ V., **Arqueo-Estadística. Métodos cuantitativos en Arqueología**, Alianza Editorial, 2015

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Arqueoloxía aplicada/O02G251V01405

Outros comentarios

Os alumnos deberán estar dados de alta e co seu perfil editado na plataforma de teledocencia Moodle (acceso via MooVi).

Nesta plataforma incluirase información detallada e adicional sobre contidos e actividades da materia, proporcionándose igualmente outro tipo de recursos docentes (material audiovisual, documentos, enlaces, foros etc.).

Materia impartida polos profesores Fermín Pérez Losada (teoría) e Lista de Agarda (prácticas)
